

Voortgangsrapportage huisvesting vergunninghouders 2020 (tweede helft) – 2021 (eerste helft)

Inleiding

Taakstelling huisvesting vergunninghouders

Het Rijk legt aan de gemeenten per half jaar een taakstelling op voor het huisvesten van vergunninghouders (asielzoekers met een verblijfsstatus). Na het verkrijgen van een vergunning moeten deze vergunninghouders binnen 12 weken een woning krijgen in de gemeente waaraan zij door het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) gekoppeld zijn. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het voldoen aan deze taakstelling. Gedeputeerde Staten houden interbestuurlijk toezicht (IBT) op het realiseren van deze taakstelling. Bij het uitvoeren van het toezicht wordt de IBT-interventieladder gehanteerd die landelijk tussen Rijk, IPO en VNG is afgesproken (zie ook: www.provincie-utrecht.nl/werkwijze-ibt).

Deze voortgangsrapportage huisvesting vergunninghouders rapporteert over de periode tweede helft 2020 tot en met eerste helft 2021. In deze periode werd de huisvestingstaakstelling fors verhoogd en kregen gemeenten in toenemende mate moeite met het huisvesten van vergunninghouders.

Gezien deze ontwikkelingen werd eind 2020, op dringend verzoek van het Rijk, de huisvesting vergunninghouders toegevoegd als onderwerp aan de Utrechtse Provinciale Regietafel Migratie en Integratie (PRT). Dit zorgt ervoor dat huisvesting vergunninghouders sindsdien meer in samenhang met de asielopgaven voor gemeenten opgepakt wordt. In de PRT worden door de 26 Utrechtse burgemeesters en de wethouders Wonen, samen met de Commissaris van de Koning als Rijksheer en de gedeputeerde Interbestuurlijk Toezicht huisvesting vergunninghouders en tevens portefeuillehouder Wonen, deze opgaven besproken. De Kopgroep van de PRT is belast met de coördinatie van deze opgaven. In deze Kopgroep treden de gemeenten Amersfoort en Utrecht op als vertegenwoordiging van respectievelijk de Regio Amersfoort en U16 (+ Utrechtse Foodvalley-gemeenten).

Interbestuurlijk toezicht en voortgangsrapportage

Sinds september 2017 worden de beoordelingen op de IBT-kaart op de provinciale website gepubliceerd (via: www.provincie-utrecht.nl/interbestuurlijktoezicht). Deze kaart bevat informatie over de beoordelingen van alle beleidsvelden van IBT, waaronder huisvesting vergunninghouders. De toezichtbrieven, met een motivering van de beoordeling, die na de halfjaarlijkse IBT-beoordeling naar de colleges van BenW in de provincie Utrecht worden gestuurd, worden ook op de IBT-kaart gepubliceerd.

Op deze kaart kunt u in één oogopslag zien hoe de gemeenten presteren op de domeinen die door IBT worden gecontroleerd. Naast de meest actuele beoordelingen, vindt u op de website ook de beoordelingen van de voorgaande taakstellingsperioden.

Realisatie taakstelling in de provincie Utrecht

In de rapportageperiode is te zien dat de Utrechtse gemeenten in toenemende mate moeite hebben met het behalen van de taakstelling voor de huisvesting van vergunninghouders. Een aantal gemeenten die bij eerdere taakstellingsperioden werd afgeschaald op de IBT-interventieladder,

kreeg in 2021 meer moeite met het huisvesten van vergunninghouders. Die gemeenten komen daardoor weer opnieuw op een hogere trede van de IBT-ladder terecht.

Dit heeft meerdere oorzaken en is een landelijke trend. Het inlopen van de achterstand van behandeling van asielaanvragen door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) heeft geleid tot een hoger aantal vergunninghouders en daarmee tot een verhoogde taakstelling. Daarnaast is de druk op de (Utrechtse) woningmarkt enorm, waardoor gemeenten het moeilijk lukt om woningen beschikbaar te krijgen voor kwetsbare groepen, waaronder vergunninghouders. Vanuit het provinciale programma Versnelling Woningbouw wordt ondersteuning aangeboden om gemeenten te helpen bij het oplossen van hun woningbouwproblematiek.

Via de Provinciale Regietafel Migratie en Integratie werden in deze rapportageperiode het vraagstuk huisvesting vergunninghouders en mogelijke oplossingen nadrukkelijk in samenhang met de asielopgaven besproken.

Tweede helft van 2020

In de tweede helft van 2020 bedroeg de taakstelling voor de provincie Utrecht 505 vergunninghouders. Daarnaast was er nog een opgebouwde achterstand van 170 vergunninghouders uit voorgaande taakstellingsperioden. De totale taakstelling bedroeg daarom 675 vergunninghouders.

De Utrechtse gemeenten hebben over de tweede helft van 2020 in totaal 478 vergunninghouders gehuisvest. De provinciebrede achterstand op de taakstelling bedroeg op 1 januari 2021 197 vergunninghouders. De achterstand ten opzichte van de eerste helft van 2020 is dus met 27 vergunninghouders toegenomen.

De gemeenten Baarn, Bunschoten, De Ronde Venen, Nieuwegein, Renswoude en Vijfheerenlanden zijn (in vergelijking met taakstellingsperiode 2020-1) afgeschaald van trede 2 naar trede 1 op de IBT-interventieladder. Plaatsing op trede 1 betekent dat een gemeente bijna of helemaal de huisvestingstaakstelling heeft behaald en geen of een kleine achterstand in de huisvesting heeft.

Gemeente Bunnik is afgeschaald van trede 3 naar trede 2. De gemeenten Houten en Montfoort zijn opgeschaald van trede 1 naar trede 2. Trede 2 houdt in dat de taakstelling niet is behaald en/of de achterstand is gegroeid. Bij deze trede is de huisvestingsachterstand nog steeds wel kleiner dan de taakstelling.

Er staan bij deze taakstellingsperiode geen gemeenten op trede 3 of hoger. Trede 3 wordt toegepast als de taakstelling in grote mate niet wordt behaald en de achterstand zodanig groot is geworden dat deze even hoog of hoger is dan de taakstelling.

Naast de reguliere ambtelijke contacten met alle Utrechtse gemeenten, zijn in deze rapportageperiode aanvullende ambtelijke gesprekken gevoerd met de gemeenten Amersfoort, Houten, Stichtse Vecht en Utrecht. Bij deze gesprekken van de toezichthouder over de voortgang van de huisvesting, de noodzaak om meer vergunninghouders te huisvesten en de relatie met de krappe woningmarkt, was ook een vertegenwoordiging vanuit het provinciaal programma Versnelling Woningbouw aanwezig. Dit laatste om nadrukkelijk vanuit dit programma gezamenlijk over oplossingen te spreken. De betrokken woningbouwcorporaties en de regievoerders van het COA nemen eveneens deel aan deze gesprekken.

Eerste helft van 2021

Voor de eerste helft van 2021 bedroeg de taakstelling 1051 vergunninghouders. Dit is een flinke toename ten opzichte de taakstelling voor de tweede helft van 2020, die 505 vergunninghouders bedroeg. Deze verdubbelde taakstelling is een gevolg van het inlopen van de achterstand van behandeling van asielaanvragen door de IND. Samen met de achterstand van 197 vergunninghouders uit voorgaande periode, moesten er totaal 1248 vergunninghouders in de Utrechtse gemeenten gehuisvest worden.

De Utrechtse gemeenten hebben in de eerste helft van 2021 in totaal 719 vergunninghouders gehuisvest. Dit betekent dat de reeds bestaande achterstand is opgelopen tot 529 vergunninghouders.

Gemeente Veenendaal is afgeschaald van trede 2 naar trede 1 op de IBT-interventieladder.

De gemeenten Baarn, Bunschoten, De Ronde Venen, Leusden, Soest, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Woerden en Zeist zijn opgeschaald van trede 1 naar trede 2. Er bevinden zich geen gemeenten op trede 3 of hoger op de interventieladder.

Over deze periode zijn in het kader van de IBT-beoordelingen ambtelijke gesprekken gevoerd met de gemeenten Amersfoort, Leusden, Utrecht, Stichtse Vecht, Wijk bij Duurstede en Rhenen. Ook bij deze gesprekken werden weer de toenemende moeilijkheden bij het huisvesten van vergunninghouders, de groeiende druk op de woningmarkt en de zorgelijke groei van de huisvestingsachterstand aan de orde gesteld. Ook bij deze gesprekken wordt samen met het programma Versnelling Woningbouw gezocht naar oplossingen.

Periode	Provinciale Taakstelling	Provinciale taakstelling plus achterstand	Gerealiseerd provinciebreed
2020-2	505	675	478
2021-1	1051	1248	719

Gemeentelijke taakstellingsrealisatie huisvesting vergunninghouders, 2020-2 en 2021-1. De treden van de IBT-interventieladder zijn weergegeven als zijnde: trede 1 (groen), trede 2 (oranje), trede 3 (rood).

Gemeente	Trede 2020-2	Trede 2021-1
Amersfoort	Trede 2	Trede 2
Baarn	Trede 1	Trede 2
Bunnik	Trede 2	Trede 2
Bunschoten	Trede 1	Trede 2
De Bilt	Trede 2	Trede 2
De Ronde Venen	Trede 1	Trede 2
Eemnes	Trede 1	Trede 1
Houten	Trede 2	Trede 2
IJsselstein	Trede 2	Trede 2
Leusden	Trede 1	Trede 2
Lopik	Trede 1	Trede 1
Montfoort	Trede 2	Trede 2
Nieuwegein	Trede 1	Trede 1
Oudewater	Trede 1	Trede 1
Renswoude	Trede 1	Trede 1
Rhenen	Trede 2	Trede 2
Soest	Trede 1	Trede 2
Stichtse Vecht	Trede 2	Trede 2
Utrecht	Trede 2	Trede 2

Utrechtse Heuvelrug	Trede 1	Trede 2
Veenendaal	Trede 2	Trede 1
Vijfheerenlanden	Trede 1	Trede 2
Wijk bij Duurstede	Trede 2	Trede 2
Woerden	Trede 1	Trede 2
Woudenberg	Trede 1	Trede 1
Zeist	Trede 1	Trede 2

2020-2 (ijkdatum 1 januari 2021)

Van de 26 Utrechtse gemeenten staan 15 gemeenten op trede één van de interventieladder. Verder staan 11 gemeenten op trede twee van de interventieladder. Er staan geen gemeenten op trede drie.

2021-1 (ijkdatum 1 juli 2021)

Van de 26 Utrechtse gemeenten staan 7 gemeenten op trede één van de interventieladder. Verder staan 19 gemeenten op trede twee van de interventieladder. Dit betekent dat we met meer gemeenten ambtelijke monitoringsgesprekken gaan voeren.

Doorkijk tweede helft 2021

Voor de tweede helft van 2021 (per 1 juli) bedraagt de provinciebrede taakstelling 854 vergunninghouders. Inclusief de achterstand komt het totaal te huisvesten vergunninghouders op 1383.

Tot 1 september 2021 hebben de Utrechtse gemeenten 313 vergunninghouders gehuisvest. De openstaande taakstelling voor de rest van het jaar is 1052 vergunninghouders.

Zoals ook in de eerste helft van 2021 het geval was, zal deze forse opgave voor gemeenten om voldoende vergunninghouders te huisvesten ook aan de Provinciale Regietafel Migratie en Integratie besproken blijven worden. Deze opgave hangt immers nauw samen met de acute grote asielopvang-opgaven waar gemeenten momenteel voor staan.